

Győri Ítéltábla
Gf.II.20.433/2012/7.

A Győri Ítéltábla a dr. Ocsák József ügyvéd által képviselt felperesnek a felszámoló által meghatalmazott dr. Temesvári Zoltán ügyvéd által képviselt I.r. és a dr. Temesvári Zoltán ügyvéd által képviselt II.r. alperes ellen vállalkozói díjtartozás megfizetése iránt indított perében a Győri Törvényszék 2012. október 3. napján kelt G.20.336/2011/54. szám alatti ítéletével szemben az alperesek által 55., Gf.7/A/1. szám alatt előterjesztett fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú ítélet fellebbezett részét részben megváltoztatja és az alpereseket egyetemlegesen terhelő marasztalás összegét 8.499.622. (Nyolcmillió - négyszázkilencvenkilencezer - hatszázhuszonkettő) Ft tőkére, az elsőfokú ítéletben írt késedelmi kamataira, míg az alpereseket terhelő elsőfokú perköltséget 912.916. (Kilencszáztizenkettőezer - kilencszáztizenhat) Ft-ra leszállítja.

A 2.496.167. (Kettőmillió - négyszázkilencvenhatezer - egyszázhatvanhét) Ft gépbérlet költséggel kapcsolatos beszámítási kifogás körében az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

Kötelezi az I.r. alperest, hogy a Magyar Államnak - az illetékügyben eljáró hatóság külön felhívására - fizessen meg 368.760. (Háromszázhatvannyolcezer - hétszázhatvan) Ft le nem rótt fellebbezési illetéket.

Kötelezi az I.r. alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 115.570. (Egyszáztizenötezer - ötszázhetven) Ft, míg a II.r. alperest, hogy 195.580. (Egyszázkilencvenötezer - ötszáznyolcvan) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítéltábla a II.r. alperes másodfokú eljárásban felmerült perköltségét 260.820. (Kettőszázhatvanezer - nyolcszázhusz), a felperesét 120.650. (Egyszázhuszezer - hatszázötven), míg az I.r. alperesét 62.230. (Hatvankettőezer - kettőszázharminc) Ft-ban állapítja meg.

Ez ellen a részítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

2010. június 16-án a megrendelő I.r. alperes, valamint a vállalkozó felperes között szállítási és vállalkozási (elnevezésű) szerződés jött létre a **Település 1** szám alatti telephelyen beépítendő, a felperes által legyártott nyílászárók leszállítására, illetve falnyílásba beszerelésére a kikötött (áfa nélküli) 8 millió forint díj ellenében. A nyílászárók leszállításának határidejét az 1. ütemben 2010. június 24., míg a 2. ütemben 2010. július 10.

napjában, míg a beépítés határidejét *2010. július 23.* napjában határozták meg. A szerződés 2. pontjában úgy rendelkeztek, hogy a szerződés teljesítése során a megrendelő I.r. alperes távolítja el a meglévő régi acél nyílászárókat és alakítja ki a megrendelésben szereplő méreteknek megfelelő falnyílásokat. Megállapodtak abban, hogy a vállalkozó szolgáltatása az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXCVII. törvény (Áfa.tv.) 142.§ (1) bekezdése b/ pontja alapján fordított adózásúnak minősül, ezért az áfát a megrendelő fizeti. A vállalkozó szerződésszegése szankciójaként a szerződésben szabályozták a késedelmi-, hibás teljesítési- és meghiúsulási kötbérfizetési kötelezettségét. Eszerint a meghiúsulási kötbér a teljesítés meghiúsulását megállapító egyoldalú nyilatkozat közlésével válik esedékessé. Megállapodtak, hogy „az ütemtervtől és/vagy a szerződés szerinti részhatáridőtől való 5 napnál nagyobb lemaradás vagy szakszerűtlen munkavégzés esetén a megrendelő jogosult a szerződéstől elállásra”. A készfizető kezes II.r. alperes, valamint a vállalkozó felperes között *2010. június 18-án* a megrendelő I.r. alperes által is aláírt készfizető kezességi szerződés jött létre (a felperes és az I.r. alperes között létrejött) vállalkozási szerződés alapján az I.r. alperest terhelő megrendelői tartozások teljesítésére. A kezes a szerződés szerint a helytállási kötelezettség abban az esetben terhelte, amennyiben a felperes a vállalkozási szerződésben vállalt kötelezettségeit maradéktalanul teljesítette, a megrendelő teljesítésigazolást adott ki és nem teljesítette a vállalkozó által kiállított és a megrendelő által befogadott számlákat. A kezesi szerződésben a felek kitértek arra is, hogy amennyiben a megrendelővel szemben felszámolási eljárás (...) indulna, úgy az eljárás megindítását követő 20 napon belül a kezes köteles lesz a megrendelőt a vállalkozóval szemben terhelő valamennyi tartozás megfizetésére.

Az I.r. alperes által készített kiírás, a „konszignáció” alapján a felperes a megrendelt nyílászárókat legyártotta, melyek egy részéről az első szállítások után kiderült, hogy a falnyílások méreténél nagyobbak. A felperes *2010. július 16-án* felmerte a legyártandó nyílászárók falnyílásai méreteit, és az újabb méretek alapján *2010. július 19-én* küldte meg ajánlatát az I.r. alperesnek. Ezt az ajánlatot az I.r. alperes ügyvezetője visszaigazolta. Az I.r. alperes *2010. július 21-én* pótmunkaként további nyílászárókat rendelt meg a felperestől. Az I.r. alperes *2010. szeptember 20-án* a felperes késedelmes - és hibás teljesítésére hivatkozással a szerződéstől azonnali hatállyal elállt. Ennek ellenére a felperes a munkát folytatta és a 2010. július 16-i felmérés alapján megrendelt nyílászárókat leszállította és beépítette. Azokat a *2010. október 15.* napján kelt átadás-átvételi jegyzőkönyvvvel adta át az I.r. alperesnek.

A felperes módosított keresetében az I-II.r. alperest egyetemlegesen kérte kötelezni 10.995.789.Ft vállalkozói díj, valamint annak a 2010. december 28. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata megfizetésére. Keresetében azzal érvelt, hogy az építési munka fővállalkozója, az I.r. alperes rendelkezésére álló kiviteli terv konszignációja alapján az I.r. alperes építésvezetője, "A" kérte a nyílászárók gyártásának megkezdését a felperestől. Egyébiránt a 2010. június 16. napján kelt vállalkozási szerződés 2. pontjában a megrendelő I.r. alperes vállalta a megrendelés szerinti méretű falnyílások megfelelő kialakítását. Az I.r. alperes téves méretmegjelölése után a felperes (az I.r. alperes által elfogadottan) *2010. július 16-án* a nyílásokat felmerte; a felperes által újonnan kiállított (42 oldalas) I.r. alperesi ügyvezető által aláírt megrendelés visszaigazolással pedig a felek a vállalkozási szerződést módosították. Az eredeti szerződésben szereplő *2010. július 23-i* teljesítési határidő

meghiúsult, azonban a módosított szerződés csak a nyílászárók leszállításának határidejét tartalmazta, viszont a nyílászárók beszerelése határidejét nem. A szerződéstől eltérve - a fordított áfa-fizetésre utalás helyett - utóbb azért állított ki általános forgalmi adót is tartalmazó, egyenes adózású számlát, mert kérésére az adóhatóság azt közölte, hogy a felek közötti jogviszony nem tartozik az Áfa.tv. 142.§ (1) bekezdés b/ pontja hatálya alá.

Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték, azzal, hogy nem vitatták, a felperes részére az I.r. alperes 8 millió forint vállalkozói díjat nem fizetett meg. Az I.r. alperes azzal védekezett, hogy a felperes nem igazolta a szerződés teljesítését, a nyílászárók beszerelését, a felperes késedelme miatt 2010. szeptember 20-án jogszerűen állt el. Az I.r. alperes 4.158.417.Ft erejéig *beszámítási kifogást* terjesztett elő. 1.600.000.Ft-ot meghiúsulási kötbér, 2.496.167.Ft-ot gép- és eszközbérlet címén, míg 62.250.Ft-ot az általa vásárolt anyag költsége (6 db thermo üveg) címén követelt. Az eszköz (gép)bérlet költségét arra alapította, hogy a teljesítés során a felperes használta az I.r. alperes által bérelt állványt és ollós emelőt. Igazságügyi szakértő kirendelését kérte annak meghatározására, hogy az elállásig a felperes milyen arányban teljesítette a szerződést, és milyen összegű az elállás utáni felperesi munka ellenértéke.

A II.r. alperes ellenkérelmében amiatt kérte a kereset elutasítását, mert álláspontja szerint a készfizető kezési helytállási kötelezettsége nem állt be. Ugyanis a vállalkozási szerződés alapján a felperes nem teljesített maradéktalanul, az I.r. alperes teljesítésigazolást nem állított ki és nem fogadta be a felperes számláját.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott *ítéletével* az alpereseket egyetemlegesen kötelezte 10.995.789.Ft tőke, valamint az I.r. alperest 2010. december 28. - míg a II.r. alperest 2011. január 17. napjától a kifizetés napjáig járó, a jegybanki alapkamat 2%-kal növelt mértékű késedelmi kamata megfizetésére, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A törvényszék határozata indokolásában abból indult ki, hogy a 2010. június 16. napján kelt szerződés alapján a felperesnek az I.r. alperes alkalmazottja, "A" felmérésében szereplő nyílászárókat kellett legyártania. Elvetette az I.r. alperes azon védekezését, hogy a teljesítés előtt a nyílászárók méreteit a felperesnek kellett volna felmérnie, mivel a szerződés 2. pontja az I.r. alperes feladatává tette a megrendelésben szereplő méreteknek megfelelő falnyílások kialakítását. Úgy ítélte meg, hogy a 2010. július 16-án kelt újabb felméréssel és az I.r. alperes újabb megrendelés visszaigazolásával a felek a 2010. június 16-án kelt szerződést módosították, azzal azonban, hogy az eredeti „szerződés keretei között kívántak maradni”. A felperesnek ezért az utóbbi megrendelés visszaigazolásban - valamint az I.r. alperes pótmegrendelésében szereplő nyílászárókat kellett legyártania. Az I.r. alperes 2010. szeptember 20-án a szerződéstől ugyan elállt, azonban a felperes a munkát tovább folytatta, az I.r. alperes pedig a felperesi teljesítést elfogadta. Így a módosított szerződés a felek ráutaló magatartásával fennmaradt. Az I.r. alperes beszámítási kifogásában érvényesített meghiúsulási kötbér (Ptk.246.§ (3) bekezdés) esetében a bíróság rámutatott, hogy a felperesi teljesítés nem hiúsult meg, már az I.r. alperes elállása időpontjában is részbeni teljesítés történt, majd a teljesítés folytatását az I.r. alperes átvette. Kiemelte a bíróság, hogy a módosított vállalkozási szerződés ugyan a szállítás határidejét 2010. július 30. napjában meghatározta, azonban a nyílászárók beszerelésének határidejét nem. A teljesítés határideje

meghatározatlansága miatt nem állapítható meg a felperesi teljesítés késedelme. A szintén beszámítani kívánt eszköz- és gépbérleti költség (2.496.167.Ft) esetében ugyan azok használatáért a Ptk.201.§ (1) bekezdése alapján díjazás jár, azonban az I.r. alperes az eszközök felperesi használata időtartamát nem jelölte meg és költségét sem bizonyította felhívás ellenére. Abban a kérdésben, hogy az Áfa.tv. 138.§-a és 142.§ (1) bekezdés b/pontja alapján a felperes által nyújtott szolgáltatás után melyik felet terhelte az általános forgalmi adófizetési kötelezettség; a bíróság úgy foglalt állást, hogy a szolgáltatás az egyenes adózás alá esik. A felperes által nyújtott szolgáltatásnál ugyanis a nyílászárók beépítése csak járulékos jellegű, a lényeges elem a nyílászárók gyártása és értékesítése. A bíróság a II.r. alperes védekezését amiatt vetette el, mert a felperes teljesítését a 2010. október 15. napján felvett műszaki átadás-átvételi jegyzőkönyv megfelelően igazolta. Ugyanakkor a teljesítésigazolás alapján kiállított számla befogadása nem a kezes kötelezettségének feltétele, hanem a „kezesi kötelezettségvállalás esedékességét befolyásoló körülmény” volt. A konkrét esetben a felperes a szerződést teljesítette, így a felperesi számlák esedékességét követő 20 nappal a II.r. alperes készfizető kezesi kötelezettsége is esedékessé vált. Ezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság a felperes 62.250.Ft-tal leszállított keresete alapján marasztalta az alpereseket.

Elsődlegesen az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatása és a kereset II.r. alperessel szembeni teljes-, míg az I.r. alperessel szemben a beszámítási kifogás erejéig történő elutasítása; másodlagosan az elsőfokú ítélet fellebbezett része hatályon kívül helyezése iránt az alperesek terjesztettek elő fellebbezést. Az I.r. alperes előjáróban kiemelte, hogy a kereseti követelést 8 millió forint nettó összegben elismerte, mellyel szemben beszámítási kifogással élt a felperes szerződésszegése miatt. Vitatták, hogy a törvényszék helyesen értelmezte volna az Áfa.tv. 142.§ (1) bekezdését, helyesen a felek jogviszonyában a fordított áfa érvényesült. Tévesnek tartották azt a megállapítást is, hogy a felperes által használt eszközök és gépek használatának időtartamára ne tettek volna előadást és ne bizonyították volna a bérleti díj összegét. Ez utóbbira az elsőfokú eljárás során számlákat csatoltak. Az I.r. alperes iratellenesként tévesnek tartotta azt az ítéleti megállapítást, hogy ellenkövetelésében meghíúsulási kötbért követelt volna, mivel a 37. szám alatti tárgyalási jegyzőkönyvben az alperesek jogi képviselője késedelmi- és hibás teljesítési kötbérkövetelést terjesztett elő 800.000. - 800.000.Ft összegben. Kifejtették, hogy a vállalkozási szerződés módosítását követően - eltérő rendelkezés hiányában - megmaradt az eredeti szerződés 2010. július 23-i teljesítési határideje. Ugyanakkor a felperes késedelme abban az esetben is megállapítható, ha ezt az érvelést nem fogadja el a bíróság. Az eredeti szerződésben ugyanis a teljesítés ideje 37 nap volt, míg az új megrendelés visszaigazolásától 2015. október 15. napjáig a 37 nap többszöröse telt el. A felperes - annak figyelembevételével, hogy az I.r. alperes több alkalommal hívta fel a teljesítési határidő betartására - késedelmesen teljesített, emiatt jogszerű a maximális 800.000.Ft késedelmi kötbér beszámítása. A kezes II.r. alperes marasztalása a 2010. június 18. napján létrejött kezesi szerződés 2. pontja 1. bekezdésébe ütközik. A helytállási kötelezettségének egyik feltétele ugyanis az volt, hogy a felperes maradéktanul teljesítse a szerződési kötelezettségeit. A felperes részben késedelmesen teljesített, részben pedig 6 darab ablakot az I.r. alperes vásárolt a saját költségén.

Az alperesek a fellebbezési tárgyaláson csatolt nyilatkozatukkal a fellebbezésüket kiegészítették. Kifejtették, hogy a felek közötti szerződés módosítása semmiképp nem terjedt ki az eredeti szerződésben kikötött teljesítési határidő módosítására. Az I. r. alperes elállása a szállítási szerződést megszüntette, a felek elállás bejelentése utáni magatartása már egy másik - a per tárgyát nem képező - jogviszony körébe tartozott. A szállítási szerződés megszűnésével megszűnt az azt biztosító kezesi szerződés is. Kifogásolták, hogy az elsőfokú bíróság az eszközbérleti díj összege bizonyítására a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján nem hívta fel az I. r. alperest. A fellebbezési tárgyaláson az I. r. alperes képviselője úgy nyilatkozott, hogy meghiusulási kötbérigényt nem tart fenn, csak - egyezően az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozatával - késedelmi - és hibás teljesítési kötbért kíván beszámítani.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet fellebbezett része helybenhagyását kérte.

Az ítéletábra az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást azzal egészíti ki, hogy az I.r. alperes 2012. július 18-i kezdő nappal elrendelt felszámolási eljárásában a felperes a keresettel érvényesített követelését hitelezői igényként a felszámolónak bejelentette, azt a felszámoló nyilvántartásba vette.

Az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem és az arra előterjesztett fellebbezési ellenkérelem korlátai között (Pp.253.§ (3) bekezdés) bírálta felül. Az I.r. alperes módosított fellebbezésében 7.091.956.Ft marasztalási összegben túl, 3.903.833.Ft erejéig az elsőfokú ítéletet nem vitatta.

Az alperesek fellebbezése kisebb részben, 2.496.167.Ft eszközbérleti díj jogcímén előterjesztett (beszámított) ellenkövetelése erejéig alapos, míg ezt meghaladóan alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a túlnyomórészt helytállóan megállapított tényállás alapján nagyjából helytálló jogkövetkeztetésre jutva marasztalta az alpereseket a legyártott és beszerelt nyílászárók ellenértékében.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a megrendelő I.r. alperes, valamint a vállalkozó felperes között 2010. június 16-án vállalkozási elemekkel vegyes szállítási szerződés jött létre, az I.r. alperes megrendelője telephelyén beépítendő nyílászárók legyártására, leszállítására és falnyílásba építésére. (Ptk.379.§ (1) bekezdés, 389.§) Helyesen ítélte meg azt is a bíróság, hogy ezt a szerződést az abban részes felek - a felperes 2010. július 19. napján megküldött újabb ajánlata I.r. alperesi elfogadásával - módosították. (Ptk.213.§ (1) bekezdés, 240.§ (1) bekezdés) Tévedett viszont a bíróság akkor, amikor úgy ítélte meg, hogy - az eredeti, a 2010. július 23-án lejárat teljesítési határidő módosítására ki nem térő - szerződésmódosítás az eredeti teljesítési határidőt megszüntette és a teljesítés határidejét „meghatározatlanná” tette volna. Az alperesek fellebbezése helyesen érvelt annyiban, hogy a szerződésmódosítás eltérő rendelkezése hiányában fennmaradt az eredeti szállítási és vállalkozási szerződés teljesítési határideje. Ennek és ehhez mérten a felperes - objektíve - késedelmes teljesítésének azonban amiatt nem volt jelentősége, mert - az alább

kifejtettek szerint - az I.r. alperes - a fellebbezésében előadottakkal szemben - az elsőfokú eljárásban nem kérte a késedelmes teljesítés jogkövetkezményeinek levonását.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy az I.r. alperes 2010. szeptember 20. napján kelt elállását követően a szerződés nem hiúsult meg, az változatlanul fennmaradt és az I.r. alperes erre figyelemmel meghiúsulási kötbérre sem tarthat igényt. Alakszerűségi feltételhez (Ptk.218.§ (1) bekezdés) nem kötött szerződés esetében a felek kölcsönös és egybehangzó szerződési akaratukat (Ptk.205.§ (1) bekezdés) nemcsak írásban, szóban, hanem ráutaló magatartással is kifejezésre juttathatják. (Ptk.216.§ (1) bekezdés) Ráutaló magatartás ugyanakkor csak akkor állapítható meg, ha valamely magatartásból a másik félnek egyértelműen fel kellett ismernie a szerződési akaratot. (BH 1998/123., BH 1994/330.) A perbeli esetben - a törvényszék helyes értékelése szerint - az I.r. alperes elállása után a felperes a szerződést változatlanul teljesítette, azt pedig a megrendelő I.r. alperes elfogadta, a felperes a munkát 2010. október 15-én átadta, melyet az I.r. alperes a képviselője által is aláírt átadás-átvételi jegyzőkönyvben ismert el. Ezen tényekből következően a felek az I.r. alperes elállása ellenére nem a szerződés felbontását, hanem annak teljesítését kívánták, így egyező ráutaló magatartásukkal a módosított szerződést fenntartották.

Az alperesek fellebbezésükben iratellenesen hivatkoztak arra, hogy az elsőfokú bíróság a kérelemhez kötöttség elvét (Pp.3.§ (2) bekezdés, 215.§) sértve fellebbezett ítélete meghozatalánál figyelmen kívül hagyta, hogy az I.r. alperes nem meghiúsulási, hanem késedelmi és hibás teljesítési kötbérkövetelést terjesztett elő a 37. szám alatti tárgyalási jegyzőkönyvben 800.000. - 800.000.Ft összegben. Valójában az I.r. alperes az elsőfokú eljárás során többször módosított beszámítási kifogását a 2012. március 5. napján megtartott tárgyalást (37. tjk.) követően a 2012. március 28. napján kelt, 40. sorszám alatt érkeztetett beadványában úgy módosította (3. oldal), hogy 1.600.000.Ft meghiúsulási kötbér, 2.496.167.Ft „gépbérlet”, valamint 62.250.Ft üvegezés költségét érvényesítette ellenkövetelésként. (Pp.139.§) Ezért az elsőfokú bíróság nem a kérelmen túlterjeszkedve, hanem a módosított és fenntartott beszámítási kifogás alapján bírálta el az I.r. alperes meghiúsulási kötbér iránti, beszámítandó követelését. Helyesen ítélte meg azt is a törvényszék, hogy ez az ellenkövetelés amiatt alaptalan, mert a felperes teljesítése nem hiúsult meg.

A fellebbezési tárgyaláson ugyan az I.r. alperes ismét módosította beszámítási kifogását, meghiúsulási kötbér ellenkövetelés helyett új igényként késedelmi és hibás teljesítési kötbérigényt érvényesített. Ezt a módosított ellenkövetelést azonban az ítéletábra a Pp.247.§ (3) bekezdése kizáró szabálya folytán figyelmen kívül hagyta.

Egyetértett az ítéletábra az elsőfokú bíróság azon megítélésével is, hogy a felperes és az I.r. alperes szerződési kikötése ellenére a felperes - túlnyomórészt gyártásra és nyílászárók leszállítására irányuló - szolgáltatása nem esik az Áfa.tv. 142.§ (1) bekezdés b/ pontja szerinti fordított áfa szabályának hatálya alá. A törvényszék ezen értékelését alátámasztotta a felperes által az iratokhoz 46/F/1 szám alatt csatolt adóhatósági tájékoztatás is.

A 2010. június 18. napján kelt készfizető kezességi szerződés (Ptk.272.§ (1) bekezdés, 274.§ (2) bekezdés a/ pont) alapján az elsőfokú bíróság helyesen marasztalta a II.r. alperest az I.r. alperes főkötelezettet terhelő díj megfizetésében. A „kezességvállaló nyilatkozat” elnevezésű kezességi szerződés 2. pontja 1. és 2. bekezdése helyes és együttes értelmezése szerint a készfizető kezes II.r. alperes helytállási kötelezettsége a felperes által teljesített munkarészek ellenértéke részbeni - vagy egészbeni meg nem fizetése esetén áll fenn. Emiatt a II.r. alperest - értelemszerűen - nem terheli a kezesi helytállási kötelezettség a beszámítási kifogás alaposnak bizonyult 62.250.Ft része után. Ugyanakkor a kezesi kötelezettség fennáll minden, a felperes és az I.r. alperes között létrejött szerződés teljesítése után a felperest megillető jogszerű követelés esetében. Megjegyzendő, hogy a kezességi szerződés 2. pontja 3. bekezdése szerint a II.r. alperes készfizető kezes helytállási kötelezettsége akkor is esedékessé válik, amennyiben a főkötelezett I.r. alperessel szemben felszámolási eljárás indulna. Márpedig az I.r. alperes felszámolását a bíróság 2012. július 18-i kezdőnappal nem vitásan elrendelte.

Ugyanakkor alapos a fellebbezés annyiban, hogy az elsőfokú bíróság az elsőfokú eljárás lényeges szabályai részbeni megsértésével folytatta le a bizonyítási eljárást az I.r. alperes eszköz- és gépbérleti költsége 2.496.167.Ft összegű beszámítási kifogása esetében. A fellebbezésben az I.r. alperes arra ugyan alaptalanul hivatkozik, hogy az eszközbérleti díj összege bizonyítására a Pp.3.§ (3) bekezdése szerint az elsőfokú bíróság ne hívta volna fel. Az eszköz- és gépbérleti számlák 2011. október 7-i csatolása (21. szám) után a törvényszék a 2012. március 5. napján megtartott tárgyaláson (37. tjk.) figyelmeztette az I.r. alperest a Pp.3.§ (3) bekezdése szerint, hogy bizonyítani köteles: a felperes munkájához használt állványok és ollós emelő használatával kapcsolatban milyen költsége merült fel. A bíróság figyelmeztette az I.r. alperest arra, hogy az I.r. alperesi bizonyítás „részben szakértői kérdés”.

Az említett bizonyítási teherre és bizonyítási kötelezettségre tájékoztatás azonban több okból nem felelt meg a Pp.3.§ (3) bekezdésének, valamint a Pp. tájékoztatási kötelezettségre vonatkozó szabályainak alkalmazásával kapcsolatos 1/2009. (VI.24.) PK vélemény rendelkezéseinek. A bizonyítandó tényekről és a bizonyítási kötelezettségről szóló tájékoztatásnak a keresettel (viszontkeresettel, beszámítási kifogással) érvényesített követelésre vonatkozó és az ellenfél által vitatott releváns tényekre kell kiterjednie. A beszámítási kifogással érvényesített gép- és eszközbérleti költség ellenkövetelés esetében ugyanakkor az elsőfokú bíróság a Pp.139.§ II. mondata alapján elmulasztotta annak tisztázását, hogy a felperes milyen okból és mennyiben vitatja az így érvényesített I.r. alperesi ellenkövetelést. A vitatott tények ismerete hiányában ezért nem lehetett teljeskörű a 37. számú tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt tájékoztatás. Az 1/2009. PK vélemény 7. pontja szerint a tájékoztatásnak ki kell térnie arra is, hogy különleges szakértelmet igénylő tény, körülmény esetén szakértői bizonyítás (Pp.177.§ (1) bekezdés) szükséges. Annak megítélése, hogy a felperes teljesítéséhez az I.r. alperes által bérelt állványokat és ollós emelőt a felperes milyen időtartamban használta, és azért (az I.r. alperes által csatolt számlák figyelembe vételével) milyen összegű bérleti díj számítható fel, szakkérdés. Erre a törvényszék elmulasztotta az I.r. alperes figyelmeztetését. Kellően egyértelmű figyelmeztetés hiányában az említett követelményeknek nem felelt meg a törvényszék azon közlése, hogy a költségek bizonyítása „részben szakértői kérdés”. Ezekon túlmenően az elsőfokú bíróság említett

tájékoztatásából elmaradt az a kötelező elem is, hogy a bizonyítás indítványozásának elmaradása, illetve esetleges sikertelensége mely felet (a konkrét esetben az I.r. alperest) terheli. (Pp.3.§ (3) bekezdés II. mondat, 1/2009. PK vélemény 9. pont) A bizonyítási teherre és a bizonyítási kötelezettségre vonatkozó tájékoztatás hiányosságai miatt az elsőfokú bíróság az eszköz- és gépbérleti költségek esetében a bizonyíthatatlanság következményét jogszerűen nem terhelhette volna az alperesekre. A másodfokú tárgyaláson az alperesek az eszköz- és gépbérlet költségeire szakértői bizonyítást indítványoztak, amely a törvényszék hiányos tájékoztatása miatt nem ütközött a Pp.235.§ (1) bekezdése korlátozó szabályába. A II.r. alperes vállalta a szakértői bizonyítás költségeinek előlegezését is.

Ezekre figyelemmel az ítéletábra a Pp.253.§ (2) bekezdése és 213.§ (2) bekezdése alapján részítéletet hozott és az elsőfokú ítélet fellebbezett részét részben megváltoztatva az alpereseket egyetemlegesen terhelő marasztalás összegét 8.499.622.Ft tőkére, valamint az elsőfokú ítéletben meghatározott késedelmi kamataira leszállította. A 2.496.167.Ft eszköz- és gépbérleti költség ellenkövetelés erejéig az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.252.§ (2), (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot újabb eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

Az elsőfokú bíróság az alpereseket 1.185.605.Ft, kereseti illetékből, tanúdíjból és ügyvédi munkadíjból álló perköltségben marasztalta. A jogerős részítélettel a módosított keresettel érvényesített követelés 77%-a, 8.499.622.Ft erejéig az eljárás lezárult. Így a felperes elsőfokú perköltsége 77%-ára, 912.916.Ft-ra tarthat igényt a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján. Az ítéletábra ezért az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezését a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján megváltoztatta és az alpereseket terhelő elsőfokú perköltség összegét az említett 912.916.Ft-ra szállította le. A fennmaradó 272.689.Ft perköltségről az elsőfokú bíróságnak az eljárás részbeni megismétlése során hozott határozatában kell rendelkeznie.

Az I.r. alperes fellebbezése tárgyának értéke 7.091.956.Ft-ban határozható meg, az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési illeték pedig (Itv.46.§ (1) bekezdés) 567.360.Ft-ban. Ebből az említett fellebbezési perértékből 2.496.167.Ft összeg erejéig a fellebbezési eljárás során nem született végleges határozat, így az arra eső (35%-nyi) 198.600.Ft le nem rótt fellebbezési illetékről az elsőfokú bíróságnak az eljárás részbeni megismétlése során hozott határozatában kell rendelkeznie. A fennmaradó 368.760.Ft le nem rótt fellebbezési illetéket az I.r. alperes köteles viselni a Pp.78.§ (1) bekezdése és az Itv.59.§ (1) bekezdése szerint. A II.r. alperes fellebbezésén 880.000.Ft fellebbezési illetéket rótt le, melyből annak 77%-át, 677.600.Ft-ot a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján viselni köteles.

A II.r. alperes fellebbezése perértéke 10.995.789.Ft volt, amely után - teljes pernyerés esetére - az ítéletábra a jogi képvisellel felmerülő ügyvédi munkadíjat a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (R.) 3.§ (2), (5)-(6) bekezdései alapján az árával növelt 254.000.Ft-ban határozta meg. A II.r. alperes fellebbezése a perérték 77%-a erejéig volt eredménytelen, így ilyen arányban köteles viselni a felperes másodfokú eljárásban felmerült ügyvédi munkadíjból álló perköltségét. (195.580.Ft) Az I.r. alperes fellebbezése perértéke (7.091.956.Ft) után az R.3.§ (2), (5)-(6) bekezdései alapján az árával növelt 177.800.Ft ügyvédi munkadíj határozható meg teljes pernyerés esetére. Ezen perérték 65%-a, 4.595.798.Ft erejéig az I.r. alperes a

másodfokú eljárásban pervesztesnek bizonyult, így a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján köteles a felperesnek 115.570.Ft ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget megfizetni.

A hatályon kívül helyezett, 2.496.167.Ft összegű keresetrészre eső másodfokú perköltségről a Pp.252.§ (4) bekezdése alapján az elsőfokú bíróságnak az eljárást befejező határozatában kell rendelkeznie. Ezen költségek közé tartozik a II.r. alperes keresetrészre eső, lerótt 202.400.Ft fellebbezési illetéke, az ezzel összefüggésben felmerült 58.420.Ft ügyvédi munkadíj (együtt: 260.820.Ft), az I.r. alperes keresetrészre eső másodfokú ügyvédi munkadíja (62.230.Ft), ezen túl a felperes I-II.r. alperessel szemben előterjesztett keresetére eső 62.230.Ft és 58.420.Ft ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltsége (együtt: 120.650.Ft).

G y ő r , 2013. június 19.

Dr. Szalai György sk. a
tanács elnöke

Dr. Ferenczy Tamás sk.
előadó bíró

Dr. Bajnok István sk. bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: